

Victoria Antlaşması ve 2025 Eyalet Çapında Antlaşma Yasası

Victoria (Eyalet Hükümeti) ile Victoria İlk Halklar Meclisi eyalet çapında bir antlaşma imzalamıştır.

2025 Eyalet Çapında Antlaşma Yasası, bu Antlaşmaya Victoria'da yasal bağlayıcılık kazandıracaktır.

Antlaşma, Victoria Hükümeti ile Aborjin toplulukları arasında yapılan resmi bir anlaşmadır. Bu antlaşma sayesinde:

- Aborjin tarihi ve kültürü tanınacak ve saygı görecektir.
- Aborjin halkına kendilerini etkileyen kararlarda daha fazla söz hakkı verilecektir.
- Victoria'daki herkes için daha adil bir gelecek yaratılacaktır.

Antlaşmaya giden yolculuk

Uzun zamandır İlk Halklar, kendilerini ilgilendiren yasa ve politikaların oluşturulmasına dâhil edilmemiştir.

Resmi bir hakikat araştırması olan Yoorrook Adalet Komisyonu, yaşanan adaletsizliklere dair hikâyeleri topladı ve insanların Victoria'daki İlk Halkların deneyimlerini anlamalarına yardımcı oldu.

Antlaşma, İlk Halkların topluluklarını etkileyen konularda daha fazla söz sahibi olmalarını sağlayarak gerçek bir değişim yaratmanın bir yoludur.

Victoria'da yaklaşık on yıldır Antlaşma üzerinde çalışıyoruz. Güçlü bir temel attık.

Antlaşma, tüm Victorialıların aynı fırsatlara sahip olmasını sağlamanın anahtarıdır.

İlk Halklar politika ve çözümlerin tasarlanmasına öncülük ettiğinde daha iyi sonuçlar elde ediyoruz.

Gellung Warl nedir?

2025 Eyalet Çapında Antlaşma Yasası, yeni bir organ olan Gellung Warl'ı (Gunaikurnai dilinde Gullung-Warl) kurar. Gellung Warl:

- Seçilmiş İlk Halklar temsilcilerinden oluşacaktır.
- İlk Halk topluluklarını etkileyen hükümet kararlarının yönlendirilmesine yardımcı olacaktır
- Gerçeğin söylenmesini, iyileşmeyi ve eğitimi teşvik edecektir
- Bağımsız olarak çalışır ancak yasaları değiştirme veya hükümet kararlarını engelleme gücüne sahip değildir.

Gellung Warl, Victoria'nın başarılı İlk Halklar Meclisi'nden geliştirilmiş olup üç ana bölümden oluşmaktadır:

- **İlk Halklar Meclisi**, İlk Halklardan demokratik olarak seçilmiş kişilerden oluşmaktadır. İlk Halkların sorunları hakkında Parlamente'ye ve Victoria Hükümetine tavsiyelerde bulunacak ve İlk Halkları etkileyen konularda kararlar alacaklardır.
- **Nginma Ngainga Wara** (bir Wadi Wadi kelimesi olan *Ng-in-ma Ng-eye-nga Wa-ra*), devletin Aborjin ve Torres Strait Adalı halkların yaşam koşullarını iyileştirmeye yönelik ulusal bir taahhüt olan "Closing the Gap" anlaşması kapsamındaki yükümlülüklerini ne ölçüde yerine getirdiğini denetleyecek yeni bir bölümdür.
- **Nyerna Yoorrook Telkuna** (bir Wamba Wemba kelimesi olan *Nyern-ah Yoo-rrook*

Terl-kun-ah), tarih anlatımı, eğitim, iyileşme ve uzlaşmaya odaklanan bir hakikat anlatımı bölümüdür.

Gellung Warl hükümetten bağımsız olarak ancak Parlamento kuralları çerçevesinde faaliyet gösterecektir.

Veto yetkisi olmayacak, yasaları ya da politikaları engelleyemeyecektir.

Diğer bağımsız kurumlar gibi denetlenecektir (örn. denetim organları, Ombudsman).

Gellung Warl ne yapabilir?

İlk Halkları doğrudan etkileyen konular hakkında kurallar ve yönergeler oluşturabilir. Örneğin:

- Aborjinliğin teyit edilmesi için "toplum tarafından kabulün" nasıl tanımlandığına ilişkin kurallar
- Belirli miras konseylerine İlk Halkların temsilcilerini atamak
- İlk Halklar arasında mevcut su haklarının paylaşımı veya ticareti için kılavuz ilkeler
- Endüstri ve sektörlerde kültürel güvenliğe ilişkin kılavuzlar
- Gellung Warl'ın kendi işleyişine ilişkin dâhili kurallar.

Bu kurallar zorunlu değildir ve mevcut eyalet veya federal yasalarla çelişmemelidir.

Gellung Warl, aşağıdaki gibi Antlaşma reformlarının gerçekleştirilmesine yardımcı olacaktır:

- Yoorrook Adalet Komisyonu'nun kamuya açık kayıtlarının okullarda kullanılması.
- Geleneksel Yerli isimleri kullanarak nehirler ve parklar gibi alanların adlandırılmasına yardımcı olmak

- Topluluk tesislerini restore etmek veya inşa etmek için bir İlk Halklar Altyapı Fonu kurulması
- Ricci Marks Ödülü ve Victoria Aborjin Onur Listesi gibi İlk Halklar etkinliklerini ve ödülleri yürütmek.

Antlaşma ve Yasanın yapmayacağı şeyler

- Victoria veya Federal Devletin Anayasasını değiştirmek
- Parlamento'da yeni bir oda oluşturmak
- Vergi kanunlarını değiştirmek veya bireysel ödemeler yapmak

Neden önemli

Antlaşma, Victorialıları bir araya getirmeyi, hepimizin Aborjin tarihini ve yaşayan kültürleri anlamamıza ve saygı duymamıza yardımcı olmayı amaçlamaktadır.

Bu, kimsenin haklarını elinden almakla ilgili değildir.

Amaç, tüm Victorialıların aynı fırsatlara sahip olması ve birlikte daha iyi bir gelecek inşa etmektir.

Daha fazla bilgi için: treatyvictoria.vic.gov.au

Victoria genelinde Ülkenin Geleneksel Sahiplerini tanıyor ve onlara, kültürlerine ve geçmişteki ve şimdiki Büyüklerine saygılarımızı sunuyoruz.

© Victoria Eyaleti (Başbakanlık ve Kabine Bakanlığı) November 2025

Victoria Eyaleti, bu yayının hatasız olduğunu veya amaçlarınıza tamamen uygun olduğunu garanti etmez. Bu yayındaki herhangi bir bilgiye güvenmenizden kaynaklanabilecek herhangi bir hata, kayıp veya diğer sonuçlar için tüm sorumluluğu reddederiz.